

Zakat

En introduktion till den islamiska allmosan

Zakat

En introduktion till den islamiska
allmosan

Sammanställd av: www.islam.nu
Design och layout: Abu Safiya & Yosuf Abdul-Hamid
Tryck: Intigo AB

Copyright © 2022, www.islam.nu
Gåvoexemplar, ej till försäljning

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

FÖRORD	3
VÄLGÖRENHET I ISLAM	4
FRIVILLIG VÄLGÖRENHET.....	4
ZAKAT – DEN OBLIGATORISKA ALLMOSAN	5
ATT BETALA ZAKAT ÄR EN RELIGIÖS PLIKT	5
NÄR MÅSTE MAN BETALA ZAKAT?	6
VILKA EGENDOMAR MÅSTE MAN BETALA ZAKAT PÅ?	7
ZAKAT PÅ PENGAR, GULD OCH SILVER SAMT HANDELSVAROR	7
ZAKAT PÅ PENGAR.....	8
NÅGRA VANLIGA FRÅGOR OCH SVAR.....	9
ZAKAT PÅ UTLÅNADE PENGAR.....	10
DEN SOM TIDIGARE LÅTIT BLI ATT BETALA ZAKAT	11
ZAKAT PÅ OTILLÅTNA TILLGÅNGAR	11
ZAKAT PÅ GULD	12
ZAKAT PÅ SILVER.....	12
ZAKAT PÅ SMYCKEN.....	13
HUR BETALAR MAN ZAKAT PÅ SMYCKEN?	13
ZAKAT PÅ HANDELSVAROR.....	14
VEM HAR RÄTT TILL ZAKAT?	15
HUR GÅR DET TILL NÄR MAN BETALAR ZAKAT?.....	17
ZAKAT-UL-FITR	17
ETT SLUTGILTIGT RÅD	18

FÖRORD

Denna bok är en förklaring av den tredje pelaren i islam, zakat, den obligatoriska allmosan.

Allah säger:

”De som antar tron och gör goda gärningar och förrättar bönen och betalar den förpliktade allmosan skall få sin belöning hos sin Herre. De behöver inte känna rädsla och inte heller skall de sörja ” [Koranen 2:277]

Boken är baserad på klassisk sunnitisk islam och syftar främst till att besvara grundläggande frågor om zakat.

Alla verser från Koranen och uttalanden från profeten Muhammed ﷺ är översatta till deras betydelse på svenska.

Vi tackar och ber Allah att belöna alla som bidragit till detta projekts förverkligande.

¹ Detta kalligrafiska tecken innehåller den arabiska frasen - صلى الله عليه وسلم - [salla Allahu `alayhi wa sallam] vilket betyder "må Allah upphöja och sända frid över honom". Muslimer uppmuntras att yttra dessa ord var gång profeten Muhammed nämns.

VÄLGÖRENHET I ISLAM

Islam talar om två typer av välgörehet: frivillig [sadaqah] och obligatorisk [zakat].

FRIVILLIG VÄLGÖRENHET

Islam uppmanar oss muslimer att se på varandra som bröder och systrar. Allah säger i Koranen:

"De troende är syskon..." [Koranen 49:10]

Vidare finns en generell uppmaning att känna medlidande med andra människor.

Profeten ﷺ sade:

"De troende är i deras kärlek, barmhärtighet och empati mot varandra precis som en enda kropp. Det räcker med att en kroppsdel smärtar för att resten av kroppen ska drabbas av sömnlöshet och feber". [al-Bukhari och Muslim]

Koranen och profetens ﷺ sunnah är full av uppmaningar att hjälpa andra människor, och vi bör påminna oss om att vi genom att hjälpa andra även hjälper oss själva.

Profeten ﷺ sade:

"Allah hjälper muslimen som hjälper sin broder." [Muslim]

Den frivilliga välgöreheten omfattar allt från materiella gåvor till att vara en god människa och hjälpa andra människor. Profeten ﷺ illustrerade detta med sina ord:

"Följande är en form av sadaqah: Att bjuda på ett leende, att påbjuda gott och förbjuda ont, att hjälpa den som gått vilse, att ledsaga en man med dålig syn, att ta bort det skadliga från vägen och att du delar med dig av det du dricker till din broder." [at-Tirmidhi]

Att skänka till sina behövande syskon gör att man själv tar del av Allahs barmhärtighet. Allah säger:

*"Min nåd och Min barmhärtighet når överallt och **Min nåd skänker Jag dem som fruktar Allah och ger åt de behövande** och som tror på Mina budskap."*

[Koranen 7:156]

Och Allah säger:

"TROENDE! Ni kommer inte att uppnå sann fromhet, förrän ni ger åt andra av det som ni själva värdesätter; Allah har full kännedom om vad ni ger." [Koranen 3:92]

Även mindre värdefulla gåvor kan göra skillnad för den som ger. Profeten ﷺ sade:

”Skydda dig från eldens straff om så genom att skänka en halv dadel. Och för den som inte ens har det, så med ett gott ord.” [al-Bukhari och Muslim]

ZAKAT – DEN OBLIGATORISKA ALLMOSAN

Zakat är något muslimer måste ge från specifik egendom, till en specifik målgrupp under en specifik tidpunkt.

Islam kan liknas vid ett stort hus som bärs upp av fem pelare. Profeten ﷺ sade:

”Islam är byggt på fem [pelare]: Trosbekännelsen; att det inte finns någon sann gud värd att dyrka utom Allah och att Muhammad är Allahs sändebud, att utföra bönen, betala zakat, vallfärda [hadj] och att fasta [i månaden] ramadan.” [al-Bukhari]

Att zakat är en av dessa pelare visar hur viktig den är. Dessutom:

- Zakat stärker banden mellan rika och fattiga.
- Zakat gör oss generösa och befriar oss från det materiellas bojor.
- Zakat gör att våra pengar och egendom välsignas, vilket leder till dess tillväxt.

ATT BETALA ZAKAT ÄR EN RELIGIÖS PLIKT

Zakat är ett av islams viktigaste påbud och i Koranen nämns den direkt efter bönen:

”Förrätta bönen och betala den förpliktade allmosan [zakat] ...” [Koranen 2:43]

När profeten ﷺ sände en av sina allra kunnigaste följeslagare² till Jemen för att kalla folk till islam sade han till honom:

”Du kommer att komma till ett folk bestående av judar och kristna. Det första du ska kalla dem till är att det inte finns någon sann gud värd att dyrka utom Allah och att jag är Allahs sändebud. Skulle de acceptera detta lär du dem att Allah har föreskrivit fem dagliga böner. Om de accepterar även detta, lär dem då att Allah har föreskrivit en allmosa som tas från deras rika och ges till deras fattiga...” [al-Bukhari och Muslim]

Från denna rapportering förstår vi att islams bestämmelser skall introduceras stegvis och att zakat är bland de första sakerna en muslim ska känna till efter trosbekännelsen och bönen.

Att betala den obligatoriska allmosan är något vi belönas rikligt för. Profeten ﷺ berättade om fem handlingar som tar en muslim till paradiset och nämnde av dessa:

² Muadh ibn Djabal

“...att betala zakat med ett glatt hjärta.” [Abu Dawud]

Att lägga pengar på hög utan att betala den obligatoriska allmosan räknas som en av de stora synderna i islam. Allah säger:

” De som samlar skatter av guld och silver och inte ger av detta för Allahs sak, låt dem veta att ett plågsamt straff väntar dem den dag då dessa skatter skall glödgas i helvetets eld och deras pannor, sidor och ryggar brännmärkas med detta. En röst kommer säga: "Detta är de skatter ni samlade för att i ensamhet [ruva över dem]; smaka nu det som ni lade på hög!" [Koranen 9:34 -35]

Vi måste påminna oss om att allt vi äger är gåvor från Allah som vi ska vara tacksamma för. När vi beordras att skänka en del av dessa gåvor ska vi omedelbart underkasta oss Hans vilja och glatt deklarerat att:

”Vi har hört [befallningen] och vi lyder.” [Koranen: 24:51]

Med zakat stärks banden mellan muslimerna och deras kärlek till Allah ökar. För de som tar emot zakat ökar kärleken till Allah som gjort det till en plikt för muslimerna att hjälpa de behövande. Vidare ökar kärleken till deras syskon i tron, som delar med sig av sina tillgångar till dem. Bandet mellan muslimer är heligt och vi måste ständigt sträva att ta hand om varandra. Om våra muslimska syskon har det dåligt så påverkar det oss alla.

Vi måste dessutom måna om vårt eget välmående. När vårt hjärta är alltför fäst vid materiella saker fylls det med oro och stress. Vi blir konstant rädda att mista det vi äger och hur mycket vi än samlar på oss tycks vi aldrig få nog. Först när hjärtat befriats från det materiella kan det känna sann frid.

Om vi får för oss att vårt skänkande kommer orsaka vår egen fattigdom ska vi påminna oss profetens ﷺ ord:

”Allmosa har aldrig minskat en tjänares pengar”. [at-Tirmidhi nr 2325]

Det betyder att även om egendomen vid själva betalningstillfället minskar så kommer kvarvarande mängd att välsignas och gynna oss än mer.

NÄR MÅSTE MAN BETALA ZAKAT?

För att zakat ska bli obligatoriskt skall följande kriterier uppfyllas:

1. Att man är muslim.³
2. Att man har tillgångar som uppnått en viss miniminivå [*nisab*].
3. Att man haft summan ett helt år.⁴

³ Förmyndaren betalar åt den som är minderårig eller av medicinska skäl inte kan betala zakat själv.

⁴ Enligt den islamiska kalendern som följer månåret.

4. Att man kan komma åt tillgångarna.⁵
5. Att tillgångarna är ”*hala*”, det vill säga intjänade på ett tillåtet sätt.

VILKA EGENDOMAR MÅSTE MAN BETALA ZAKAT PÅ?

Zakat ska betalas på följande typer av egendom:

- Pengar
- Guld
- Silver
- Handelsvaror
- Boskap
- Grödor

Mest aktuellt för muslimer i Sverige är zakat på pengar, guld, silver och handelsvaror. Denna typ av zakat har två villkor för att bli obligatorisk:

1. Att egendomen har uppnått minimivån.
2. Att egendomen varit i personens ägo under ett helt år, enligt den islamiska kalendern.

Den islamiska kalendern följer månens omloppstid vilket innebär att varje månad är 29 eller 30 dagar och att ett år är 354 dagar. Detta gör att de islamiska månaderna, inklusive ramadan, inträffar vid olika tidpunkter enligt kalendern som följer solåret.

För att inte behöva hålla koll på två kalendrar samtidigt väljer många muslimer världen över att betala sin årliga zakat i ramadan. Det är viktigt att veta att det är förbjudet att skjuta upp sin zakat.

ZAKAT PÅ PENGAR, GULD OCH SILVER SAMT HANDELSVAROR

Huruvida det är obligatoriskt för en person att betala zakat på guld, silver eller pengar baseras på följande:

- **Zakat på guld** blir obligatoriskt om man haft minst 85 gram guld i ett år.
- **Zakat på silver** blir obligatoriskt om man haft minst 595 gram silver i ett år.
- **Zakat på pengar** blir obligatoriskt om man haft pengar **som motsvarar värdet av 85 gram guld, eller 595-gram silver** i ett år.

Uppfylls dessa krav blir det obligatoriskt att betala 2,5% av det man har.

⁵ Tillgångar som är frysta eller pantade räknas inte in i den kategorin.

ZAKAT PÅ PENGAR

Dagens pengar skiljer sig från de guld- och silvermynt som användes förr i tiden. När man idag ska betala zakat på sina pengar tar man reda på det aktuella priset för 85 gram guld och 595 gram silver och utgår från det som i dagsläget är värt minst av dessa.

I skrivande stund motsvarar 595 gram silver ca 4046 kronor och 85 gram guld ca 51 000 kronor. Den lägsta summan är 4046 kr och därför den man utgår ifrån. Muslimer som haft 4046 kronor eller mer, under ett helt år, måste därmed betala 2,5%.

Observera att guld- och silverpriserna varierar. Den som skall betala zakat skall ta hänsyn till de aktuella priserna vid tiden för zakat.

Några exempel:

Exempel 1: Sara har haft 6000 kronor på ett sparkonto i 12 månader. Summan på sparkontot har under dessa 12 månader aldrig understigit 6000 kronor. Sara tar reda på det aktuella silvervärdet och ser att 595 gram silver motsvarar 4046 kronor. Eftersom 6000 är mer än 4046 måste hon betala 2,5 %, det vill säga 150 kronor. [$6000\text{kr} \times 0,025 = 150\text{kr}$]

Exempel 2: Amir har flera konton vars totalsumma vid tiden för zakat är 24 000 kronor. Totalsumman har gått ner under året men aldrig understigit 4046 kronor (värdet av 595 gram silver) Amir har även haft 10 000 kronor i kontanter sparade under ett helt år. Amir måste betala 2,5% på alla sina pengar (34 000 kronor) vilket är 850 kronor. [$34\ 000\text{kr} \times 0,025 = 850\text{kr}$]

Exempel 3: För sex månader sedan fick Miriam 38 000 kronor insatta på sitt konto. Innan dess hade hon bara 800 kronor. Det är **inte** obligatoriskt för Miriam att betala zakat eftersom hon ännu inte haft summan som motsvarar 595 gram silver **i ett helt år**.

Exempel 4: Adam har haft 1000 kronor på sitt sparkonto i ett helt år. Han har inga andra pengar sparade. Trots att han haft pengarna i ett helt år behöver inte Adam betala zakat eftersom summan inte överstiger värdet av 595 gram silver.

NÅGRA VANLIGA FRÅGOR OCH SVAR

Fråga: Förra året hade jag under de första nio månaderna 50 000 kronor på banken. Efter nio månader gjorde jag av med 47 000 kronor, är jag ålagd att betala zakat?**Svar:** Nej. Eftersom du inte haft värdet av 595 g silver i ett helt år är du inte ålagd att betala zakat.

Fråga: Jag har 100 000 kronor på banken som jag sparar till mitt bröllop, måste jag betala zakat på dem?

Svar: Ja. Oavsett vad du sparar till måste du alltid betala zakat om du haft summan under ett helt år.

Fråga: Jag har ett sparkonto där jag sparar pengar till mina barn. Måste jag betala zakat på de pengarna?

Svar: Ja. Det spelar ingen roll att du sparar pengar åt någon annan än dig själv.

Fråga: Jag tappade bort 10 000 kronor för många år sedan som jag nu funnit åter. Ska jag betala zakat på dem?

Svar: Ja, men endast för ett år. Tidigare år har du ju inte haft tillgång till pengarna.

Fråga: Jag är skuldbelagd och sparar för att kunna betala tillbaka min skuld, måste jag betala zakat på mitt sparande?

Svar: Ja, om de pengar du har tillgång till har uppnått minimivån måste du betala zakat även om du har skulder.

Fråga: Om jag har betalat zakat på mina pengar förra året, måste jag då betala på dem igen, trots att de varken ökat eller minskat?

Svar: Ja, du måste betala zakat på dina pengar varje år, så länge beloppet överstiger minimivån. Om du exempelvis hade 100 000 kronor förra året som du betalade zakat på måste du vid nästa tillfälle betala zakat på den kvarvarande summan.

Fråga: Om mina pengars värde har uppnått minimivån, och jag samtidigt har en del silver, guld eller lagervaror som inte uppnått minimivån, ska jag då betala på alltihop eller endast på pengarna?

Svar: Om värdet för någon av dessa nämnda typer uppnår minimivån, betalar du zakat på alltihop. Du lägger alltså ihop ditt pengakapital med värdet på ditt guld, silver och dina lagervaror och betalar zakat baserat på det sammanlagda värdet.

Fråga: Värdet på mitt guld och silver samt mina handelsvaror uppnår inte minimivån var för sig, men tillsammans gör de det. Skall jag betala zakat?

Svar: Ja, det ska du eftersom det sammanlagda värdet på detta uppnår minimivån.

Fråga: Jag lånade ut en större summa pengar som jag nu fått tillbaka efter sju år. Personen har inte kunnat betala tillbaka summan förrän nu. Hur ska jag göra?

Svar: Du betalar zakat på summan för ett år. Du behöver inte betala för alla sju år eftersom du under den tiden inte har haft möjlighet att få tillbaka pengarna.

ZAKAT PÅ UTLÅNADE PENGAR

Hur gör man om man lånat ut pengar till någon? Ska man räkna med dessa pengar i totalsumman och betala zakar på dessa pengar? Det beror på.

- Om den du lånat ut pengarna till inte kan eller vill betala tillbaka pengarna trots att du ber om dem behöver du **inte** räkna med eller betala zakat på dessa pengar.
- Om personen du lånat ut pengarna till är kapabel att betala tillbaka och beredd att göra det vid avtalad tid, eller när du ber om dem, så ska du räkna in pengarna trots att du inte har dem i din direkta ägo.

DEN SOM TIDIGARE LÅTIT BLI ATT BETALA ZAKAT

Vad ska man göra om man inte betalat sin obligatoriska zakat under tidigare år? Att inte betala zakat är en stor synd för vilken man skall känna ånger och be Allah om förlåtelse. Utöver det så måste man betala zakat för alla de åren som har gått.

Exempel: David lät bli att betala zakat under tre års tid. Han känner nu ånger och vill göra rätt för sig. Han behöver då se över sin ekonomi för de senaste tre åren för att se hur mycket pengar han haft. David ser att han under det första året hade 20 000 kronor på banken, sedan 30 000 kronor under det andra året och så 15 000 kronor det sista året. Den totala summan är 65 000 kronor, vilket han nu måste betala zakat på. Han räknar ut sin zakat genom att multiplicera 65 000 med 0,025: $65\,000 \times 0,025 = 1625$ kronor. David måste betala 1625 kronor för att ta igen för de föregående åren.

ZAKAT PÅ OTILLÅTNA TILLGÅNGAR

Otillåtna tillgångar kan delas in i olika kategorier:

- Stulna pengar.
- Pengar som införskaffats från något olovligt (*haram*).
- Tillgångar som i grunden är tillåtna men som på grund av form och syfte blivit otillåtna.

Stulna pengar

Zakat skall inte betalas på stulna pengar. Det är däremot obligatoriskt att återlämna dem till dess rätta ägare.

Pengar som införskaffats från något olovligt

Till dessa räknas pengar som intjänats på något som är förbjudet i islam, så som genom ränta eller försäljning av alkohol. Pengar som intjänats olovligt skall man göra sig av med, till exempel genom att skänka dem till behövande. Ens mat, dryck och kläder får inte betalas av pengar som införskaffats olovligt. Om man dock skulle ha sådana pengar i sin ägo och tiden har kommit in för att betala zakat, så ska man betala zakat från dem.

Tillgångar som i grunden är tillåtna men på grund av sin form blivit otillåtna

Det kan exempelvis röra sig om amuletter och liknande som antas skydda en mot fara eller medföra tur eller liknande. Som muslimer tror vi inte att döda ting kan åsamka skada eller orsaka välgång. Har man ett sådant ting i sin ägo bör man gå till en juvelerare som kan smälta ned eller ändra dess form. Dessa förbjudna föremål hör till sådant man skall man betala zakat på.

ZAKAT PÅ GULD

Förutom guldsmycken som man har på sig, där de lärda har skilda åsikter, råder det konsensus om att så länge minimimängden är uppnådd skall man betala zakat på guld oavsett dess form.

Om en person har ägt 85 gram guld eller mer, i form av tackor, mynt eller liknande, i ett helt år, ska 2,5% av guldet eller dess motsvarande värde i pengar betalas i zakat. Man börjar med att ta reda på hur mycket guld man äger, sedan kan man antingen betala sin zakat i guld eller 2,5% av dess värde i pengar.

Exempel:

Jamila äger sedan ett år tillbaka ett antal guldmynt med en sammanlagd vikt på 300 gram. Hon tar reda på hur mycket ett gram guld är värt enligt det aktuella guldpriset och multiplicerar det med 300. Sedan multiplicerar hon summan med 0,025 (2,5%).

I skrivande stund är ett gram rent guld värt ca 600 kronor. 300 gram guld är då värt 600×300 , det vill säga 180 000 kronor. Jamila måste betala 2,5% på 180 000 kronor vilket är $180\,000 \times 0,025 = 4500$ kronor.

Om hon vill kan hon betala sin zakat i guld i stället. Hon betalar då 2,5% av sina 300 gram guld vilket är $300 \times 0,025 = 7,5$ gram.

ZAKAT PÅ SILVER

Det som gäller guld gäller även silver. Har man under ett års tid ägt minst 595 gram silver, som inte är smycken, är det obligatoriskt att betala zakat.

Exempel:

Sara har totalt 600 gram silvermynt som hon ska betala zakat på. Sara börjar med att ta reda på det aktuella silverpriset för ett gram. Silverpriset för ett gram silver är i skrivande stund 6,8 kronor, vilket hon multiplicerar med mängden silver hon äger. $6,8 \times 600 = 4080$. Hennes silver är värt 4080 kronor av vilka hon skall betala 2,5%.

$4080 \times 0,025 = 102$. Sara skall alltså betala 102 kronor i zakat.

Hon kan även betala sin zakat i silver vilket är 2,5% av 600 gram. $0,025 \times 600 = 15$. Sara kan alltså betala 15 gram silver.

ZAKAT PÅ SMYCKEN

De lärda är överens om att det är obligatoriskt att betala zakat på guld och silver⁶ förutom smycken som man har på sig. Beträffande guld- och silversmycken som man har på sig skiljer de lärda sig åt. Enligt en legitim åsikt är det obligatoriskt att betala zakat även på dessa smycken och för att vara på den säkra sidan är det bäst att göra det. Profeten ﷺ sade:

”Lämna det du är osäker på, till förmån för det du är säker på.” [at- Tirmidhi]

Det betyder att det är säkrare för dig att ha betalat lite extra än att undlåta att betala något som du faktiskt borde ha betalat.

HUR BETALAR MAN ZAKAT PÅ SMYCKEN?

När man betalar zakat på smycken måste man först räkna ut deras guldhalt. Mängden guld i ett smycke betecknas med karat där 24 karat betyder att det är rent guld. Detta är dock ovanligt och oftast innehåller smycken även andra metaller. Guldsmycken är ofta märkta med stämplor som visar guldhalten. Vanligtvis ligger den på mellan 9 och 21 karat. Känner man till karathalten på sina smycken kan man räkna ut guldmängden på följande sätt:

[Mängden guld i gram, dividerat med 24, gånger antal karat]

Om vi exempelvis äger några guldarmband med en totalvikt på 120 gram och med guldhalten 18 karat gör vi på följande sätt:

Vi börjar med att dividera 120 (gram) med 24 (karat) $120/24 = 5$. Sedan multiplicerar vi denna summa (5) med armbandens guldhalt, i vårt exempel 18 karat: $5 \times 18 = 90$. Guldarmbanden med en totalvikt på 120 gram och med en guldhalt på 18 karat innehåller alltså 90 gram rent guld.

Eftersom minimigränsen för guld går vid 85 gram är det obligatoriskt att betala zakat på dessa armband. Med ett guldvärde på 600 kr/gram är guldets värt 54 000 kronor och zakatsumman blir 1350 kronor ($54\,000 \times 0,025$).

Observera att guldmängden i guldsmycken läggs samman med eventuellt annat guld som personen har i sin ägo. Om ett år har förflutit och den totala mängden överstiger 85 gram skall zakat betalas på hela värdet.

Fråga: Jag har haft guldsmycken i flera år utan att betala zakat. Jag vill nu börja betala, är jag ålagd att betala för tidigare år?

⁶ Exempelvis guld- och silvermynt, eller tackor.

Svar: Nej. Om du tidigare har följt den åsikten som säger att man inte ska betala zakat på guldsmycken, men nu ska börja göra det så behöver du inte betala för tidigare år.

ZAKAT PÅ HANDELSVAROR

Alla varor som förbereds för handel och som man förväntar sig en vinst på räknas som handelsvaror från vilka zakat skall betalas. Vissa bedriver handel där de själva tillverkar det som ska säljas. I de fallen skall alla komponenter som tillsammans bildar slutprodukten räknas som handelsvaror. Till exempel, vid kakförsäljning räknas de ingredienser som använts för att baka kakorna som handelsvaror.

Det är inget krav att man bedriver ett företag för att betala zakat på handelsvaror. Tillverkar man något i sitt hem för försäljning räknas även det som en handelsvara. Köper man en lägenhet för att sälja den efter några år måste man betala zakat på den eftersom avsikten att bedriva handel fanns där från början.

Hur räknar man ut zakat på handelsvaror?

Om ett år passerat sedan man påbörjade sin affärsverksamhet ska man beräkna värdet på:

1. Alla varor man tänkt sälja, både i butiken och på lagret.
2. Pengarna i kassan och på företagskontot.
3. Kundfordringar.⁷
4. Allt som används för att tillverka handelsvarorna, i de fall man själv står för tillverkningen.

Om allt detta tillsammans motsvarar värdet av 595 gram silver betalas 2,5 % av den totala summan i zakat.

Exempel:

Elias äger en elektronikbutik och det är dags att betala zakat.

- Han börjar med att räkna ut värdet på alla varor i butiken, enligt marknadsvärdet, och får det till 200 000 kronor.
- Han räknar ut att värdet på lagervarorna är 150 000 kronor.
- Han lägger till pengarna i kassan, vilket är 10 000 kronor.
- Han lägger till pengarna på företagskontot, vilket är 350 000 kronor.
- Han lägger till kundfordringar på 60 000 kronor.

Summan av allt detta är 770 000 kronor vilket är betydligt mer än värdet på 595 gram silver, varför det blir obligatoriskt för honom att betala zakat.

⁷ Det som kunder köpt på kredit och ännu inte betalat för.

$770\,000 \times 0,025 = 19\,250$. Elias ska betala 19 250 kronor i zakat.

Hur ska man betala Zakat om man är delägare i ett företag?

Företaget räknar ut hur mycket zakat företaget ska betala enligt tidigare förklaring. Sedan dividerar man den summan med sin egen del av företaget. Man tar reda på om den summan tillsammans med ens sparade pengar överstiger värdet av 595 gram silver. Gör den det så ska man betala zakat baserat på totalsumman.

Exempel: Företaget du är delägare i ska totalt betala 75 000 kronor i zakat. Du äger en tredjedel av företaget och ska därför betala 25 000 kronor i zakat.

DEM HAR RÄTT TILL ZAKAT?

Allah har nämnt specifika målgrupper som är berättigade att ta emot zakat. Han säger:

"Allmosorna är avsedda enbart för de fattiga och de behövande och för dem som har hand om insamlandet av den och för att vinna hjärtan (för tron) och för att friköpa människor ur fångenskap och slaveri och för att lätta de skuldyngdas bördor och för kampen för Allahs sak och för vandringsmannen. Detta har Allah föreskrivit, Allah är allvetande, vis". [Koranen 9:60]

Den fattige

Den behövande

Vad är skillnaden mellan fattig och behövande detta sammanhang?

Många lärda är överens om att den fattige har det svårare ställt än den behövande, men de skiljer sig åt beträffande var gränsen går mellan de två.

Vissa har fastställt att den människa skall räknas som fattig vars inkomster täcker upp till 50 procent av hennes nödvändiga utgifter, så som mat, dryck, kläder och bostad.

Behövande anses den människa vara vars inkomster täcker minst 50 procent av hennes nödvändiga utgifter, men inte helt och fullt.

Den som ansvarar för att samla in zakat

Det är de personer, organisationer eller myndigheter som arbetar med att samla in zakat från folket för att sedan distribuera den. Dessa har också rätt till zakat så som lön för sitt arbete.

För att vinna hjärtan

Till dessa räknas till exempel folk som ännu inte antagit tron men som man vill föra närmare islam. När de får ta del av zakat kan det göra dem mer mottagliga för islams budskap. Till denna kateogri hör även de som nyligen blivit muslimer och vilkas tro

och band till muslimerna förväntas stärkas när de får motta zakat. Man kan även ge zakat till muslimernas fiender för att mjuka upp deras hjärtan eller avvärja överhängande skada.

För att friköpa människor ur fångenskap och slaveri

Tidigare i historien kunde muslimer tillfångatas under krig och då kunde man använda zakat-pengar för att köpa loss dem.

Den skuldsatte

Till dessa räknas de som har skulder som de inte klarar av att betala. Att hjälpa den skuldsatte är en starkt uppmuntrad handling i islam och zakat får användas till detta ändamål. Man får dock inte ge sin zakat till någon som tagit ett lån för att bekosta något förbjudet, förutom om personen ångrat sig. I Sverige finns det många som tagit räntebaserade lån innan de blev muslimer eller praktiserande. De har sedan dess ångrat sig och kämpar med att betala av lånen. Dessa kan man betala zakat till.

Kampen för Allahs sak

Kampen för Allahs sak innebär kampen för för islam och muslimerna. Till exempel, om ett muslimskt land attackeras så kan zakat-pengar användas för att betala försvarets utgifter.

Enligt många lärda hör kallet till och försvaret av islam till vår tids bästa former av kamp för Allahs sak. Felaktig information om islam sprids både bland muslimer och icke-muslimer och muslimska föreningar och moskéer över hela Sverige är i behov av föreläsare och material på svenska som avvisar dessa felaktigheter.

Att betala zakat till detta ändamål är bland det viktigaste och mest angelägna för oss muslimer här i Sverige, inte bara för vår egen skull utan även för våra barn och kommande generationer.

Vandringsmannen

Med detta avses den person som är på resande fot och blir av med sina pengar vilket gör att han inte kan ta sig tillbaka till sitt hemland. En sådan person har rätt till zakat.

Fråga: Kan man ge zakat till andra än de som nämndes ovan?

Svar: Nej, mottagaren av zakat måste höra till någon av ovannämnda kategorier.

Fråga: Kan man ge zakat till behövande familjemedlemmar?

Svar: Det är tillåtet att ge zakat till vissa familjemedlemmar, men inte till andra.

Det är tillåtet att ge till syskon, farbröder, morbröder, fastrar, mostrar och kusiner. Det är däremot inte tillåtet att ge till sina barn, barnbarn och så vidare i nedåtstigande led. Det är inte heller tillåtet att ge till föräldrar, far och morföräldrar och så vidare i uppåtstigande led.

HUR GÅR DET TILL NÄR MAN BETALAR ZAKAT?

Det finns olika sätt att betala zakat på och så länge det inte strider mot islams regler kan man göra det på det sätt man finner mest lämpligt. Känner man någon som är berättigad till zakat kan man ge till personen direkt. Vill man hellre anförtra en vän, släkting eller en pålitlig välgörenhetsorganisation kan man även göra det. Man kan även rådfråga en kunnig, pålitlig person om vem man ska betala sin zakat till.

Det är inte ett måste att betala hela sin zakat till en och samma person utan man kan betala till flera olika mottagare. En större summa kan dock göra verklig skillnad i någons liv varför detta ibland kan vara att föredra.

Ett exempel på hur man kan dela upp sin zakat.

Khadijah ska betala 30 000 kronor i zakat. Hon väljer att ge 15 000 kronor till sin väninna Aisha, som har skulder hon inte kan betala tillbaka. Hon ger sedan 10 000 kronor till en välgörenhetsorganisation som delar ut pengar till fattiga och nödställda människor i ett annat land. Till sist ger hon 5 000 kronor till en organisation som jobbar för att sprida islams budskap. På så sätt har hon betalat sin zakat på 25 000 kronor och låtit pengarna tjäna ett antal olika syften.

ZAKAT-UL-FITR

Zakat ul-fitr är en annan typ av obligatorisk allmosa som ges en gång per år vid fastemånadens slut.

Zakat-ul-fitr skiljer sig från zakat på pengar och egendom på så sätt att man i stället för pengar ger en viss mängd basföda. Följeslagaren Abdullah ibn Umar sade:

”Allahs sändebud ﷺ ålade att zakat-ul-fitr ska betalas i form av en bestämd mängd dadlar eller korn. Alla muslimer måste betala den, oavsett om personen är en slav eller fri, man eller kvinna, ung eller gammal. Han beordrade att den ska ges innan människorna beger sig till [Eid] bönen ” [al-Bukhari]

Den fastställda mängden är cirka tre kilo, och det är basfödan i landet man befinner sig som avgör vad man kan ge. Det kan till exempel vara dadlar, korn eller ris.

Vem måste ge zakat-ul-fitr?

Zakat-ul-fitr blir obligatorisk när två villkor uppfylls:

1. Att man är muslim
2. Att man har tillräckligt för att klara sig själv en hel dag. Det vill säga att man har tillräckligt med pengar för att kunna äta, klä sig, försörja sin familj och köpa den basföda som ska delas ut. Har man inte det är man inte ålagd att betala zakat-ul-fitr.

Zakat-ul-fitr skall ges för var och en som uppfyller dessa kriterier. Det är emellertid den försörjningsskyldige som betalar. I en familj betalar sålunda mannen för sin frus och sina barns räkning.

Till vem ges zakat-ul-fitr?

Zakat-ul-fitr ges till nödställda och fattiga muslimer. I Sverige kan det vara svårt att hitta muslimer som räknas som fattiga eller behövande. Ett alternativ är då att skicka pengar utomlands via en pålitlig person eller välgörenhetsorganisation som köper basföda och delar ut till de fattiga och behövande på plats. Viktigt att tänka på är att man inte väntar med att betala sin zakat-ul-fitr för basfödan ända till Eid-dagen. Pengarna ska skickas till det aktuella landet i god tid så att maten hinner köpas in och delas ut innan Eid-bönen.

Kan jag dela upp min zakat-ul-fitr?

Ja, du kan till exempel ge ett kilo basföda till tre personer vardera i stället för tre kilo åt en person. En familj på fyra personer kan även välja att ge hela sin zakat-ul-fitr åt en enda fattig familj i stället för flera.

Visdomen bakom zakat-ul-fitr

När vi fastar i ramadan kan det hända att vi gör vissa felsteg. När vi skänker vår zakat-ul-fitr har det en renande verkan på oss. Abdullah ibn Abbas sade:

”Allahs sändebud ﷺ ålade zakat-ul-fitr för att rena den som fastat från lättsinnigt tal och tvister samt för att ge mat åt de fattiga.” [Abu Dawud]

Eid ska dessutom vara en glädjerik dag för alla, inte bara de som har det bra ställt. Genom att dela ut mat skapas känslor av glädje och tacksamhet hos alla våra syskon.

ETT SLUTGILTIGT RÅD

Bröder och systrar i islam! Livet är en plats där våra beslut och handlingar sätts på prov. Allah säger:

”Alla strävar ni mot olika mål! För den som villigt ger av sina ägodelar och fruktar Allah och som tror på det högsta goda, för denne skall Jag göra det lätt att följa religionens bud.

Men den som håller hårt om sina pengar och som därför att han är rik tror sig vara fri från allt beroende, och som förnekar det högsta goda: för denne skall Jag göra det tungt och svårt. Och vilken glädje har han av sin rikedom, när han störtar i fördärvet?
[Koranen 92:4–11]

Våra val och handlingar har konsekvenser både i detta liv och nästa. Vi måste rannsaka oss och syna våra mål i sömmarna. Vad strävar vi efter allra mest?

Det är viktigt att tjäna pengar för att bli oberoende av andra och för att försörja sig själv och sin familj. Samtidigt får jakten på pengar aldrig ha den främsta platsen i vårt hjärta.

Vårt sanna mål och syfte är få Allahs kärlek och träda in i Hans eviga paradiset. Arbete, handel och studier ska vara medel som leder oss mot detta mål. Allah säger:

”För den som villigt ger av sina ägodelar och fruktar Allah och som tror på det högsta goda, för denne skall Jag göra det lätt att följa religionens bud.”

Det är omöjligt att räkna upp allt det goda Allah skänker oss. Att ge så lite som 2,5 % av sina tillgångar till behövande bröder och systrar, eller till ändamål som gynnar alla muslimer i samhället, innebär ingen förlust för vår ekonomi eller livskvalitet. Islams juridiska system bygger på det som är bäst för oss som individer och för samhället som helhet.

Att Allah väglett oss och gjort att vi tillhör de som vill kämpa för att komma in i paradiset är vår absolut största gåva. Låt oss ta vara på denna gåva medan vi lever och har möjligheten att göra gott. Låt oss sträva efter att tillhöra de som på sin dödsbädd ser fram emot mötet med Skaparen; som gläds av vetskapen att de faktiskt gjort sina plikter, bett sina böner, fastat i ramadan och skänkt av sina ägodelar.

Må Allah vägleda oss alla till det Han älskar och är nöjd med och hjälpa oss att sträva den största segern - att få stiga in i Hans paradiset.

الإسلام . نيو ISLAM.NU

Boken är baserad på klassisk sunnitisk islam och syftar främst till att besvara grundläggande frågor om zakat.

Alla verser från Koranen och uttalanden från profeten Muhammedﷺ är översatta till deras betydelse på svenska.

Vi tackar och ber Allah att belöna alla som bidragit till detta projekts förverkligande.